

APPENDICITIS BIJ EEN ZUIGELING

Naar aanleiding van de belangwekkende mededeling uit de practijk van collega G. C. J. KRUISINGA over appendectomie bij een zuigeling van zes maanden ¹⁾, moge ik hier het geval vermelden van een zuigeling van 6¹/₂ maand, indertijd door mij geopereerd wegens appendicitis gangraenosa na een aanvankelijke diagnose van invaginatie. Bij onderzoek in de literatuur naar soortgelijke jonge blindedarmpatiëntjes vond ik de mededeling van H. KÜMMELL ²⁾ (ook vermeld in mijn artikel: Over appendicitis op hogere leeftijd ³⁾) over een zwaar zieke neonatus, die bij de sectie bleek te zijn gestorven aan een appendicitis, die blijkbaar reeds intra uterum tot perforatie was gekomen.

Waaruit volgt, dat bij Homo sapiens in elke levensphase met de mogelijkheid van appendicitis ernstig rekening moet worden gehouden.

Rotterdam, 7 October 1951

A. G. J. HERMANS

Literatuur

¹⁾ N. T. v. G., 95, 2963, 1951. ²⁾ D. med. Wschr., 22, 622, 1921. ³⁾ N. T. v. G., 79, 2188, 1925.

JAN VAN EYCK, DE DERMATOLOOG
EN DE PATHOLOOG-ANATOOM

Voor mijn gevoel ligt er iets kleinerends in, wanneer men, over „het rumoer” om VAN EYCK spreekt als gevolg van de ontdekking van DESNEUX, dat op het beroemde schilderij in Brugge enkele kunsthistorisch en cultuur-psychologisch belangrijke details door de retouche van 1934 werden bedorven ¹⁾. DEELMAN gaat de uiteenzettingen van DESNEUX stap voor stap na, om ze te critiseren. Hij vindt een klein plekje, dat hij voor een beschadiging houdt en een kleine lentigo, die DESNEUX niet heeft genoemd, en hij houdt de vervaging van een klein „keratoom”, waarover DESNEUX het heeft, voor twijfelachtig.

Dit meningsverschil is belangwekkend. Hier staat echter tegenover dat DEELMAN wat de hoofdzaak betreft, namelijk het wegwerken — grotendeels althans — van het lipcarcinoom, met DESNEUX accoord gaat.

Ik mis daarom zeer een blijk van waardering voor onze Belgische collega, die het onrecht, dit schilderij aangedaan, door bewonderenswaardig nauwgezette observatie heeft ontdekt.

Nu kan men nog wel van mening verschillen over de vraag, hoe ernstig een dergelijke zaak moet worden opgenomen. Ik sta hier echter volkomen op het standpunt van DESNEUX. Evenals hij vind ik een dergelijke barbaarse manier van verzorging van oude schilderijen ten zeerste te betreuren en ik vind het daarom niet goed, wanneer zijn ontdekking in de ogen van de lezer wordt gebagatelliseerd.

De grote verdiensten van DESNEUX, die wij niet door te veel critiek mogen verdoezelen, is, dat hij een duidelijke waarschuwing heeft laten horen aan alle restaurateurs van schilderijen en directeurs van musea tegen een dergelijke onverantwoordelijke handelswijze. Zijn observatie is geen feuilleton, maar zij berust op een ernstig onderzoek van wetenschappelijk karakter en wetenschappelijke waarde, en wij moeten hem dankbaar zijn, dat daardoor een „rumoer” ontstaan is, waarvan wij mogen hopen, dat het niet zonder gunstige gevolgen zal blijven.

Leiden, 8 October 1951

H. W. SIEMENS

CURSUSSEN IN GEZONDHEIDSZORG EN
PRAEVENTIEVE GENEESKUNDE

De cursus in gezondheidszorg en praeventieve geneeskunde, welke te Leiden zal worden gehouden (zie ook onder „Binnenland”, bl. 3132) is van belang voor de opleiding van kinderartsen, evenals de overeenkomstige cursus, die in Amsterdam eventueel zal worden ingericht, omdat zij het mogelijk maken het besluit

¹⁾ H. T. DEELMAN, N. T. v. G., 95, 2787, 1951.

van de Nederlandse Vereniging voor Kindergeneeskunde om de opleidingsduur tot 4 jaar te verlengen, uit te voeren volgens de bedoelingen van dit besluit. Daarbij is zeker niet de wens om de kinderartsen meer te leren van de speciale klinische kindergeneeskunde het belangrijkste geweest, maar veeleer de gedachte, dat het noodzakelijk was de kinderartsen beter in te lichten over de psychologie van het kind en over vraagstukken van praeventieve en sociale kindergeneeskunde. Men hoopte daarmee te bereiken, dat de kinderartsen beter voorbereid zouden zijn en meer belangstelling zouden krijgen voor het werk en de vraagstukken van sociale en praeventieve kindergeneeskunde.

De hier bedoelde cursussen dienen tot dit doel. Zij kunnen worden gevolgd tezamen met een gelijktijdig of afwisselend daarmee gegeven onderwijs in de universiteitsklinieken voor kindergeneeskunde.

Als overbruggingsmaatregel wordt de gelegenheid opengesteld om te worden opgeleid tot *kinderhygiënist*.

Voor de cursus, die eventueel dit jaar reeds begint in Amsterdam, wende men zich tot prof. dr. s. VAN CREVELD, voor die te Leiden tot prof. dr. R. REMMELTS, en voor het onderwijs in de kliniek wende men zich tot de hoogleraar in de Kindergeneeskunde.

De opleiding duurt, wanneer de arts door zijn voorgaande werkkring voldoende inzicht heeft in de verhouding van arts tot maatschappij, twee jaar „full time” (of vier jaar „part time”).

De ene helft wordt gewijd aan het volgen van een cursus in sociale en praeventieve geneeskunde als de hier aangekondigde, en de andere helft aan het volgen van onderwijs in de kliniek der kindergeneeskunde, als speciaal assistent op een universiteitskliniek.

Namens de Hoogleraren in de Kindergeneeskunde

Leiden, 13 October 1951

E. GORTER

BERICHTEN

★ BUITENLAND

WERELDBERICHTEN. — INTERNATIONAAL SANITAIR REGLEMENT. De wereldgezondheidsorganisatie deed als no. 41 van haar reeks technische rapporten een *Règlement sanitaire international* verschijnen. Dit reglement, dienend ter herziening en unificatie van thans geldende internationale sanitaire conventies, is in de vierde algemene vergadering (Mei 1951) der organisatie met algemene stemmen aanvaard. De voorzitter van de commissie, belast met de voorbereiding van het reglement, wees er op, dat de in de sanitaire overeenkomsten resterende „museumstukken” thans zijn opgeruimd. In het bijzonder lieten de nieuwe politieke evenwichten zich ten aanzien van de gezondheidsbepalingen voor de Mekka-bedeavaart gelden.

AUSTRALIË. — PHANTOOMPIJN. Een neuro-chirurg te Melbourne heeft als speciale opdracht aanvaard gedurende drie jaar een onderzoek in te stellen naar de klachten van geamputeerden over „phantoom”-ledematen (*Ind. Med. Gaz.* bl. 166, 1951).

DENEMARKEN. — INTERNATIONALE POLIOMYELITISCONFERENTIE. Tot het welslagen van de IIe Internationale Poliomyelitisconferentie te Kopenhagen droegen in het bijzonder de mededelingen van JOHN ENDERS (Boston) en van JORDI CASALS (New York) bij. ENDERS en zijn medewerkers zijn er in geslaagd het poliomyelitisvirus tot groei te brengen in kweken van allerlei menselijk embryonaal weefsel (huid, spier, darmkanaal, hersenen). Het laat zich dus aanzien, dat „the monkey-era of poliomyelitis-research is at an end”. CASALS bereidde een antigeen voor complementbindingsproeven door gebruik te maken van muize-zuigelingen, eveneens „a hope of break-away from the need for endless monkeys” (*Lancet*, 15 Sept. 1951, bl. 490 en *Brit. Med. J.*, 22 Sept., 1951, bl. 731).

DUITSLAND. — NIEUWS VAN HET ROTTE EI. „Man glaubt bis heute dass die